

עולם הרבנות

גליון מספר 13 | שבועות תש"פ

**הרב הראשי לישראל
הגאון הרב דוד לאו שליט"א**

**הרב הראשי לישראל הראשל"צ
הגאון הרב יצחק יוסף שליט"א**

חג השבועות

חג השבועות הוא המועד בו עם ישראל נכנס לברית עם הקדוש ברוך הוא במילה, טבילה והקרבת הקרבנות, כאשר הגדרתם הייתה כגרים שנתגיירו, ואת כל הלכות גרות אנו למדים מהנהגות בני ישראל במעמד זה. גם רות שמגיעה ממואב מוזכרת בספרים כראשונת הגרים, שזוכה להיות אם מלכות בית דוד. עתים נתקלים בתי הדין בשאלות לא פשוטות שמתברר כי המועמדים לגיור הטעו את בית הדין וייתכן שיש מקום לבחון שנית את גירותם.

האפשרות לביטול הגירות, יכולה לבוא מכוח שני נימוקים: א. כאשר מתברר לאחר זמן שקבלת המצוות של הגר לא נעשתה באופן כנה ואמיתי, אלא מן השפה ולחוץ, שיש לומר שגירות זו אין בה קבלת מצוות, שלהלכה מעכבת אף בדיעבד. ב. כאשר מתברר לאחר זמן שאילו הייתה האמת ידועה לדיינים בשעת הגירות לא היו מקבלים אדם זה לתהליך הגיור, יש מקום לדון אם ניתן לבטל את המעשה בית דין של הגירות, וכעין דיני מקח טעות וכיוצא בזה.

כאשר מתברר לאחר זמן שקבלת המצוות של הגר לא נעשתה באופן כנה ואמיתי, אלא מן השפה ולחוץ, יש מקום לומר שלא הייתה בגירות זו קבלת מצוות, ואם כן לדעת רוב הפוסקים הגירות לא חלה אף בדיעבד. ונדון זה תלוי בשתי שאלות: א. בהנחה שאכן לא הייתה דעתו לקבל על עצמו עול מצוות, האם מאחר שאמר בפיו בבית הדין שמקבל על עצמו לקיים מצוות, יש להתייחס לדעתו באותה שעה כאל דברים שבלב שאינם דברים. ב. האם ניתן להוכיח ממעשיו של הגר לאחר זמן מה היתה דעתו בשעת הגירות, ויתכן שאפילו אם לאחר הגירות לא קיים מצוות בפועל, אין זה אלא שחזר בו מהקבלה שהיתה בשעת הגירות.

מצד הטעיית בית הדין אין מקום לכאורה לדון בביטול הגירות, אלא אם כן נקבע שחלות הגירות היא על ידי בית הדין, שאז יש מקום לדון שבמקרה שאילו היו הדיינים יודעים את העובדות לאשון לא היו מגיירים, עשוי הדבר לגרום לביטול הגירות, וכמו בכל מי שמחיל חלות בטעות,

קנייני התורה

כתב הרמח"ל בס' דרך ה' (ח"ד פ"ב אות ה), שיש ב' תנאים הצריכים להתלות לתלמוד תורה. א. היראה בלימוד עצמו. ב. ותיקון המעשה בכל עת. שכל כוחה של התורה אינו אלא במה שקשר ותלה, יתברך, את השפעתו היקרה בה, עד שע"י הדיבור בה וההשכלה תימשך ההשפעה הגדולה היא. וזה לא יתכן אם יושב בקלות ראש וכדו', שלא תימשך ההארה על ידו, והגיגונו בה כקר' רא אגרת, ומחשבותיו כחושב בדברי העולם. וכפי מדרגת המורא ושיעור הכבוד והזהירות בו, כן יהיה שיעור יקר הלימוד ומדרגת ההשפעה הנמשכת על ידו. וגם תיקון המעשה, שיהיה הוא הגון ומוכן להמשיכה, שאם הוא מטמא את עצמו באשמות ופשעים, ומרחיק עצמו מבוראו, ודאי שתורתו לא תמשיך השפעה וכו'. ואף על פי כן, רז גדול גילו לנו חז"ל שאילו לא היו הרשעים עוזבים את תלמוד התורה, סוף שהיו חוזרים למוטב, כי אף על פי שאין בכוחם להמשיך שום המשך מלפניו, יתברך, כמו שזכרנו, כבר דברי התורה בעצמם מקודשים ועומדים מצד עצמם, עד שבהתמיד העסק בהם, יגיע מהם פעם אחר פעם קצת התעוררות, וכמו דמות הארה, קטנה שבקטנות, אל העוסק בהם, שסוף סוף תגבר עליו ותחזירהו למוטב. והוא מה שאמרו הלואי אותי עזבו ותורת שמרו וכו', שהמאור שבה היה מחזיר למוטב. ואמנם פשוט הוא, שאין הדברים אמורים במי שיתעסק בה דרך שחוק והיתול, או לגלות בה פנים שלא כהלכה, אלא שיתעסק בה לפחות כמו שמתעסק בשאר החכמות.

ובעיקר הלימוד במסכת אבות, הנה כבר אמרו במס' אבות אם אין דרך ארץ אין תורה, והמפרשים פירשו היינו מדות טובות ומוסר, שאם אין לו דרך ארץ של מדות טובות אין תורה, שאין תורתו של מה לפי שרוע הבריות אינה נוחה ממנו. והנה המדות ביד האדם הם, הן לתקן והן לקלקל, ולולא זאת המתוקן לא היה נקרא חסיד, והמקולקל לא היה נקרא רשע, אלא ודאי שהאדם בחירי לאמץ לעצמו את המדות הטובות. וכמו ששינוי באבות איזהו גיבור הכובש את יצרו, שנאמר טוב ארך אפים מגבור, ומושל ברוחו מלוכד עיר.

ועוד שינוי במסכת אבות (פ"ב מ"ט) אמר להם צאו וראו איזו היא דרך ישרה שידבק בה האדם, ר' אליעזר אומר עין טובה, ר' יהושע אומר חבר טוב, ר' יוסי אומר שכן טוב, ר' אלעזר בן ערך אומר לב טוב, אמר להם רואה אני את דברי ר' אליעזר בן ערך שבכלל דבריו דברים, א"ל צאו וראו וכו'. ומבאר רבינו יונה שם, כי לב טוב היינו

שהחלות בטלה.

יש להוסיף לזה שעיקר קבלת הגרים באופן שבו אנו עסוקים בו, נראה ברור שהיא דומה למתגיירים לשם אישות, שמעיקר הדין אין מקבלים אותם לכתחילה, והאריכו מאוד בזה האחרונים ליישב את המנהג שנהגו בזמנם לגייר לשם אישות[1], ורוב הטעמים שכתבו אינם שייכים בנדון שלפנינו, ויש להאריך בזה הרבה. ואם כן נראה שלכל הפחות יש לנו אומדנא ברורה, שאילו היו דיני ביה"ד יודעים שאנשים אלו באים ברמאות ואינם בניו של אותו יהודי שטענו, בודאי שלא היו נכנסים בפרצה דחוקה כזו ולא היו מקבלים אותם כלל.

עיקר הדין שהגירות צריכה להיות בבית הדין, נפסק בשו"ע יו"ד סי' רסח ס"ג:

כל ענייני הגר, בין להודיעו המצות לקבלם בין המילה בין הטבילה, צריך שיהיו בג' הכשרים לדון, וביום. מיהו דוקא לכתחלה, אבל בדיעבד אם לא מל או טבל אלא בפני ב' (או קרובים) ובלילה, אפילו לא טבל לשם גרות, אלא איש שטבל לקריו ואשה שטבל לנדתה, הוי גר ומותר בישראלית, חוץ מקבלת המצות שמעכבת אם אינה ביום ובשלשה. ולהרי"ף ולהרמב"ם, אפילו בדיעבד שטבל או מל בפני שנים או בלילה, מעכב, ואסור בישראלית, אבל אם נשא ישראלית והוליד ממנה בן, לא פסלין ליה.

הרי שגם לדעה הראשונה כאשר קבלת המצוות [שבפשוטו היא עיקר הגירות] נעשתה שלא בפני ביה"ד, הגירות אינה חלה, ואם כן עיקר הצורך בבית הדין לגירות היא לעיכובא לכו"ע[2].

מעתה יש לחקור האם צורך זה שהגירות תיעשה בפני ביה"ד הוא תנאי בגירות, וכעין עדים לקיום הדבר בקידושין, שבודאי אינם פועלים את חלות הקידושין, אבל עיקר חלות הגירות היא על ידי הגר עצמו [ויתכן גם לומר שאף הגר אינו מחיל את החלות של הגירות, אלא מעשיו גורמים לכך שהגירות תחול מעצמה[3]]. או שהצורך שהגירות תיעשה בפני ביה"ד נובע מכך שבית הדין הם המחילים את החלות של הגירות, וכאילו ניתנה להם הסמכות לקבל את הגר לכלל ישראל. ויתכן גם שעיקר החלות של הגירות חלה על ידי הגר עצמו, או על ידי מעשיו, ומכל מקום בית הדין אף הם שותפים למעשה הגירות, והם מקבלים את הגר לכלל ישראל.

הארכתי בדבר בספרי שו"ת משכיל לדוד ובקצרה אציין שמצאנו בזה לכאורה כמה שיטות בראשונים ובאחרונים.

התוספות בסנהדרין סח, ב ד"ה קטן, על הדין שבית דין מגיירים קטן מדין זכין כתבו:

וא"ת והיאך נתגייר כי אמרינן נמי דקטן אית ליה זכייה מדאורייתא ה"מ ישראל אבל עובד כוכבים אמרינן

מדת הרצון, זהו הסבלן שאינו קצר רוח, ומתרחק ממדת הכעס, ומשיב במענה רך, אף כי יעשו לו דבר רע, יסבלו ואין מר בפיהו, כי חכו ממתקים וכולו מחמדים, אמר להם שבכלל דבריו דבריכם, כי אדם שמדה כזו שוכנת בקרבנו, טוב הוא גם לחבירו ולשכניו ולכל העולם, גם מדת הנדיבות יש בו, כי אם הגוף מתנדב לעזור לאחרים, כ"ש שיתנדב להם בממונו, וכל מדה טובה תשכון באדם כזה, ואף כי יעשו לו דבר רע יסבלו ואין מר בפיהו, אשריו ואשרי חלקו, ומה נעים גורלו של זה.

וכבר נאמר בגמ' (ב"ק ל.) אמר רב יהודה האי מאן דבעי למהוי חסידא, לקיים מילי דנזיקין, רבא אמר מילי דאבות. ואמרי לה מילי דברכות. וע' בפירוש המהרש"א, יראה כי חסיד נאמר על מי שעושה מעשיו על הצד הטוב ביותר, כמאמרם פ"ק דע"ז במעלות הטוב עשרה דברים, זהירות מביאה לידי זריזות וכו', וחשיב למעלה עליונה, חסידות מביאה לידי רוח הקודש, ולפי שיש לאדם במעשיו הטובים ג' חלקים, דהיינו לטוב לשמים, טוב לבריות, וטוב לעצמו, קאמר רבי יהודה לקיים מילי דנזיקין, דאז יכול לתקן מעשיו שיהיה טוב לבריות, ורבא קאמר דלקיים מילי דאבות, דאז יתקן עצמו שיהיה טוב במידות. ואמרי לה דלקיים מילי דברכות, דאז יתקן שיהיה טוב לשמים. וכל אחד מהני אמוראי נקט א' מהני ג' מיני חלקים במ' עשים טובים של האדם. עכ"ל.

וע' בספר אור צדיקים (סי כב ס"ט) שכתב, תקנה גדולה ללמוד בכל ער"ח מסכת אבות. ומרן החיד"א בצפורן שמיר (סימן ד' אות נה) כתב, שצריך להרגיל עצמו להיות שגור בפיו מסכת אבות, בין בקיץ ובין בחורף, דהיינו לסיים בכל חודש מסכת זו, עם פירוש רבינו יונה ז"ע, כי דבריו יורדים לחדרי בטן, ומיד אחר ברכת התורה לחזור על משנה אחת או ב'. וע' בספר צידה לדרך (עמוד כ). שאם אדם לא יסיח דעתו ממשכת זו יצליח וישכיל.

והנה רבים נהגו לקרוא "פרקי אבות" בכל השבתות שבתוך ימי הספירה משבת לשבת. ונהגים לאומרו קודם אמירת קוה אל ה'. ויש שאומרים אותו קודם מנחה. ויש מהאשכנזים שנוהגים לומר פרקי אבות מפסח עד ראש השנה. או עד שבת שלפני י"ז בתמוז. בכל שבת פרק אחד, וכשגומרים חוזרים בשבת שלאחריה מת' חלה. ומנהג זה לקרות בפרקי אבות בשבת בין מנחה לערבית, היה נהוג בזמן הקדמונים, כמו שכתב בספר הפרדס הגדול המיוחס לרש"י (סי' ד'), בשם רב שלום גאון, שהמנהג בבית רבינו שבשבת לאחר תפלת מנחה שוין אבות וקנין תורה וכו'. ע"ש. וכ"ה באבודרהם (סדר תפלות פסח). והטעם שנוהגים לקרות מסכת אבות בשבתות שבין פסח לעצרת, כי בימים אלה של תקופת האביב, יוצא האדם לטייל בשדות דשא ולשמוח עם חבריו, ועלול להמשך אחר תענוגי עולם הזה, ויתבטל מעבודת הבורא יתברך, כמו שאמר החכם מכל האדם: "שמח בחור בילדותי, ויטי' בך לבך בימי בחורותיך, והלך בדרכי לבך ובמראי עיניך" (קהלת יא). ואמרו חכמינו זכרונם לברכה (שבת סג:) אלו דברי היצר הרע, ויצר הטוב אומר: "ודע כי על כל אלה יביאך האלהים במשפט". (שם). לכן נהגו לקרות בזמן הזה מסכת אבות, שכר לה דברי מוסר ודרך ארץ ומדות טובות, למען נסור מדרכינו הרעה ונדבק בדרך אבותינו הישרה.

וכיוצא בזה כתב בספר מדרש שמואל (בהקדמה), שהטעם הוא לפי שמכאן ואילך מתחיל מזג האויר להתחמם, ועמו מתעוררות תאוות גופניות, ויצה"ר מתגבר והולך, ואילו מסכת אבות מלאה מוסר השכל, ומעוררת את האדם ללימוד תורה, שהיא כנגד יצה"ר, וכמו שכתב (בקידושין ל:) בראתי יצה"ר בראתי לו תורה תבלין. שעל ידי לימוד התורה מתגבר על יצרו, וישר אל מלאך ויוכל. וכתב מרן החיד"א, דהיינו לימוד בספר עין יעקב, אגדות חז"ל בתלמוד. שזה המחזק ליר"ש וכך יוכל להתגבר על יצה"ר.

והרשב"ץ כתב, דבמקומו המנהג לקרות אבות אחר עצרת. והמהר"ל מפראג בה' קדמה לספר דרך החיים כתב, שאומרים פרקים מפסח ועד ראש השנה. וכן כתב בפלא יועץ (אות מ), וז"ל: ועל הרוב מי שאינו מתמיד ללמוד מוסר לא טעם טעם יראת חטא, ודרכו ישר בעיניו ולבבו יבין אשר הוא יהודי כשר. ואף אם ישמע או ילמוד פעם ביובל או ישמע דברי מוסר, אינו פועל לו ואינו מתעורר כלל, ואין בשר

המת מרגיש באיזמל, כי טפס כחלב לבם וכו'. עש"ב.

ובאמת רק כח התורה גורם להחליש או לבטל את כח היצר הרע, ועל כן, מי שרואה שיצרו מתגבר עליו, יעסוק בתורה, שהיא אילת אהבים ויעלת חן, והיא אגוני מגנא ואצולי מצלא, ומשם יכבוש את היצר הרע גם לגבי שאר מצות התורה. כמו שנאמר במלחמת סיחון, כי אש יצאה מחשבון להבה מקרית סיחון, אכלה ער מואב. שמן המקום שכבש סיחון, היא חשבון, משם התפשט על פני כל ארץ מואב, כך מן המצוה של עסק התורה, יתגבר כארי על היצר לקיים גם שאר המצות, ולהנצל מן העבירות, כי התורה נותנת לו עוז ותושיה, יריע

אף יצריח על אויביו יתגבר.

ועוד לפי שבחג השבועות, ניתנה לנו התורה, ונאמר ראשית חכמה יראת ה', הילכך קוראים במסכת אבות לדעת לרדוף אחר כל מדה טובה, ויהיה לבו מוכן לקבלת התורה בלב שלם, ולהתנהג בה כדת וכשורה. וקודם מתן תורה צריך ללמוד דרכי קנין התורה, כדי שנהיה ראויים לקבלת התורה. וכן אנו מונים בימים אלו ומקיימים מצות ספירת העומר, דוגמת ספירת ימי הנדה לטהרתה, ובשעה שעמדו ישראל על הר סיני נפסקה מהם זוהמת הנחש (שבת קמו). ואחר קיום מצות ספירת העומר אנו מוכנים לקבלת התורה בטהרה.

הגאון הרב דוד לאו שליט"א (המשך)

באיזהו נשך (ב"מ דף עב.) דכיון דלא אתי לכלל שליחות לית ליה זכייה אפי' מדרבנן ומיהו הא לאו קושיא היא דא"כ תיקשי לן כל גרים היאך מטבילין אותן אלא כיון דזכייתו וידו באין כאחד שאני.

מבואר מדבריהם שבכל גירות בית דין עושים מעשה זכיה עבור הגר, ולכן אלמלא שזכייתו וידו באים כאחד לא היה ניתן לגייר אף גר, כיון שבגיותו לא היתה לו זכיה. ונראה פשוט לכאורה שהכוונה שבית הדין הם המחילים את החלות של הגירות עבור הגר, שאל"כ במה הם צריכים לזכות עבורו.

כן מובא בקובץ שעורים כתובות אות לג בביאור דברי התוס':

ותימה, מאי זכיה צריך בכל גר שהוא בן דעת ומתגייר מדעת עצמו, והא דצריך דין זכיה בקטן הוא משום דגירות צריכה דעת וקטן לאו בר דעה. ונראה דעת תוס' דהא דגירות צריכה ב"ד, אין פירושו דצריך ראייה גרידא מבי"ד כמו בעדי קידושין, אלא דבי"ד עושין את חלות הגירות.

עוד מובא בקובץ שעורים שם:

ובדגול מרבבה יו"ד סי' רס"ח חקר, בנכרית מעוברת שנתגיירה דבנה א"צ טבילה, אפשר דהוא דוקא אם ידעו בי"ד שהיא מעוברת, והיינו דשמה צריך דעת בי"ד להגירות[4], ולא כמו בעידי קידושין דא"צ דעת העדים כלל להקידושין.

אמנם בקוב"ש עצמו מסיים שמדברי התוס' שם במסקנת דבריהם נראה שחזרו בהם מהבנה זו, שהרי במסקנה כתבו:

ונראה דזכייה דגירות לא דמי לשאר זכיות דמה שב"ד מטבילין אותו אינם זוכין בעבורו אלא הוא זוכה בעצמו ובגופו שנעשה גר ונכנס תחת כנפי השכינה. והא דפריך בכתובות (שם) תנינא זכין לאדם שלא בפניו, ומשני מהו דתימא עובד כוכבים בהפקירא ניחא ליה, היינו משום דאם היתה חובתו לא היה לב"ד להתמצע להכניס גופו בדבר שיש לו חובה. ואפילו בתינוק דלאו בר דעת חשיב גר, מדמייתי מקטנה פחותה מבת שלשה, שהזכייה בעצמו הוא כדפרישית, שהמילה והטבילה בגופו. וגם מצינו שאבותינו נכנסו לברית במילה וטבילה והרצאת דמים וכמה קטנים היו בשעת מתן תורה.

לדעתו מסקנת התוס' היא שבית הדין אינם מחילים את החלות של הגירות, אלא הגר הוא שמחיל את החלות, וביה"ד אינם אלא

כמו עדי קיום בקידושין[5]. וכתב עוד שכן מוכח מדברי התוס' ביבמות מ"ו שכתבו בשם י"מ גבי מי לא טבלה לנידותה, שכיון שידוע לכל שטבלה הרי זה כאילו ראו ב"ד, ומוכח שאין צריך דעת בי"ד לחלות הגירות. ועל פי זה דחה את הצד בדגמ"ר הנ"ל שצריך שידעו בית דין על הגירות.

כעין זה גם בשיעורי ר' שמואל רוזובסקי לסנהדרין על דברי התוס' שם:

הנה בהא דבעי' גירות בפני ב"ד יש לחקור, אם הכוונה בזה דצריך מעשה ב"ד, והב"ד הם המגיירים, או דילמא דא"צ רק שיראו הב"ד את המעשה - גירות ויהיה במעמד ב"ד אבל אין הב"ד עושים בזה מאומה. והנה מלשון הגמ' והר"מ בכ"מ ד"מקבלים גרים" ו"אין מקבלים גרים" משמע דהב"ד הם המגיירים והמקבלים לגירותם וכצד קמא.

ויעוי' בתוס' יבמות דמ"ז ע"א ד"ה יש לך עדים, שעמדו אהא דתניא התם מעשה באחד שבא לפני ר"י וא"ל נתגיירתי ביני לבין עצמי, א"ל יש לך עדים וכו', והקשו דאי בדיעבד חד נמי כשר לגירות ול"צ שלשה רק לכתחילה, א"כ הרי אם יש לו עדים שוב אי"ז בינו לבין עצמו והיכי משכח"ל שיש לו עדים שנתגייר בינו לבין עצמו, עיין שם. ולפי הנ"ל צ"ע דהא אפשר שהיו עדים שראו אבל לא נתכוונו לכוונת גירות, ומאי ק"ל להתוס'. אלא משמע דפשיטא להו דסגי במעמד ב"ד ותו לא, וצ"ע בזה.

בחידושי הגרנט לכתובות סי' כז, נסתפק באמור לעיל שלמסקנה חזרו בהם התוס' ולדעתו יתכן שגם למסקנה דעתם שבית דין הם המחילים את הגירות.

כעין זה מבואר גם בשו"ת זכר יצחק קו"א סי' א':

ונראה עוד בעיקר דין גירות דמלבד מעשה הגירות שנעשה ע"י הגר איכא יסוד שבי"ד מקבלין אותו בין קהל ישראל ודבר זה ע"י בי"ד נעשה ומסור להם, וז"ש בכ"מ אין מקבלין היינו שתלוי ברצון דבי"ד. ועיין בבכורות ל' ע"ב דאפי' קבל עליו כל התורה חוץ מדקדוק אחד מד"ס אין מקבלין אותו. וצ"ע דבפשטות הרי זה שקבל כה"ת הוי גר מה"ת ומה בכך שאינו מקבל דקדוק מדרבנן. אלא משמע שיש ענין של קבלה להיות בקהל ישראל וזה מסור לרצונם של בי"ד, וכשאננם רוצים רשאים שלא לקבלו גם אם מצד הדין הוא גר.

המעשה היא גיורת ובין אם ניזיל בתר אם היתה יודעת נמי לא יתבטל הגרות, שלכן אין לנו לומר שניזיל בתר אם היתה יודעת רק זה ולא זה. והוא טעם גדול שלכן הוא ספק אצלי. וגם יש לדון מהא דכתובות דף ע"ד דתנאה דלא אפשר לקיומיה ע"י שליח לא הוי תנאה דמטעם זה חליצה מוטעת כשרה שלכן גם בגרות שא"א לקיים ע"י שליח שהיא בעצמה צריכה לטבול ולקבל המצות אין לבטל מצד תנאי ומצד טעות, ולא מצאתי בזה ברור דברים לעת עתה.

הטעם הראשון שכתב, שהגירות היא זכות גדולה כ"כ ולכן אין אומרים שאילו היתה יודעת דבר מסויים לא היתה מתגיירת, לא שייך לכאורה אלא בגר עצמו, אבל לא בבית הדין שמקבלים אותו, ובפרט לפי המבואר שקשה מאוד להתיר לכתחילה לקבל גרים כאלו. אולם הטעם השני שכתב האגר"מ נראה שייך גם בנידון שלפנינו.

לסיכום: נראה שמצד הטעיית בית הדין אין לבטל את הגירות, ובודאי שאין לסמוך לקולא לומר שאינם גרים, אלא בצירוף לצד הקודם שאם נראה שאינם מקיימים תורה ומצוות הגירות בטלה. ויתכן שגם אם נאמר שבאופן שהתברר מיד לאחר הגירות שאין הגר מקיים תורה ומצוות אין הגירות בטלה, מ"מ כאשר בנוסף לזה הטעה הגר את בית הדין יש לצרף צד זה ולבטל את הגירות אפילו לקולא.

במקרה שהגר אכן קיים אורח חיים של קיום תורה ומצוות, ואין לבטל את הגירות מטעם זה, אין ספק שאי אפשר לפסוק לקולא שהגירות בטלה בגלל הטעיית ביה"ד, שהרי לכל הפחות יש בזה ספק גמור. וצ"ע אם יש לחשוש בזה לחומרא ולהצריך גירות נוספת.

לפי זה יתכן אולי שיש לדון שכשם שבית הדין יכולים להחליט שאינם רוצים לקבל גר זה לכלל ישראל, כך גם אם קיבלוהו בטעות, ואילו היו יודעים את האמת לא היו מקבלים אותו לגיור, מעשה הקבלה בטל.

אמנם קשה לקבוע בזה דברים ברורים, ואין ספק שהצד הפשוט הוא שחלות הגירות אינה תלויה בבית דין, והצד שהחלות תלויה בבית הדין, בין אם נאמר שרק הם מחילים את הגירות, שודאי נראה חידוש גדול מאוד, או אפילו אם נאמר כדברי הזכר יצחק הנ"ל שהגר מחיל את החלות ובית הדין מקבלים אותו לכלל ישראל, הוא הצד המחודש, ואם כן ודאי שאין לסמוך על צד זה להקל ולבטל את הגירות.

עוד יש לצדד ולומר שגם לצד שיש לבית הדין חלק במעשה הגירות, מכל מקום אין מעשיהם מתבטלים גם באופן שהיתה טעות במעשיהם. ובודאי שיש לומר כך לפי דרכו של הזכר יצחק הנ"ל, שחלות הגירות היא על ידי הגר, וביה"ד אינם אלא מקבלים אותו לכלל ישראל, שבדבר מעין זה יתכן שאין צורך אלא שהדבר יעשה ברצון[6], אולם אין נוהגים בזה דיני טעות כמו בהחלת חלויות.

יתר על כן מובא בשו"ת אגר"מ יו"ד ח"ב סי' קכד שיש מקום להסתפק שאולי גם טעות של הגר עצמו אינה מבטלת את הגירות:

ואם נימא שגרות לא מתבטלת אולי הוא משום דיש לתלות דכיון דזכות גדול הוא בעצם וטובה היותר גדולה, לא שייך שיתבטל בשביל שלא נעשה הדבר שבשבילו נתגיירה מטעם דאם היתה יודעת זה מתחלה לא היתה מתגיירת, דהרי יש לומר אדרבה אם היתה יודעת מעלת קדושת ישראל וקדושת המצות לא היתה מבטלת הגרות, ונמצא שבין אם אזלינן בתר

[1] עי' שו"ת טוב טעם ודעת סי' רל ושו"ת אחיעזר ח"ג סי' כו שמצדדים להקל בגירות לשם אישות, ואולם הרבה אחרונים חלקו על דבריהם.

[2] אמנם בשו"ת חמדת שלמה יו"ד סי' כט כתב שלדעת הרי"ף גם קבלת מצוות שלא בפני ביה"ד מועילה בדיעבד, אולם בשו"ת בית מאיר סי' יב חלק על דבריו, וכתב שגם לפי דרכו של החמדת שלמה שיטת הרי"ף בזה היא דעת יחיד נגד כל הפוסקים, וא"כ להלכה ודאי העיקר הוא כמ"ש בשו"ע.

[3] כעין מה שכתבו האחרונים לענין חליצה, שמטעם זה חליצה מוטעית כשרה, שהיבם והיבמה אינם מחילים את החלות של השחרור, אלא שהם עושים את מעשה החליצה, ועיי"כ ניתרת החלוצה ממילא, ולכן אין החליצה נפסלת אלא באופן של כפיה, שאז חסר בעצם מעשה החליצה, שאינו נחשב מעשה של האדם העושהו.

[4] גם לצד של הדגמ"ר שא"צ דעת ב"ד, יתכן שעל הגירות עצמה צריך דעת ב"ד, אלא שבנכרית מעוברת שנתגיירה הגירות היא של האמא ולא של הולד, ולכן אינם צריכים לדעת על הגירות שלו.

[5] בקוב"ש שם נשאר בצ"ע על תוס' א"כ איך מועילה גירות של קטנים, שאין להם דעת, וז"ל: ותימא איך קטן נעשה גר ע"י טבילה בלא דעת, ומהר"א שהביאו ממתן תורה שהיו כמה קטנים, מוכח דאפילו תינוק המוטל בעריסה אפשר לגיירו וא"צ לדין זכיה, והוא תמוה דמאיזה טעם תחול הגירות בלא שום דעת, וכעין זה קשה ברמב"ם ספ"ה מהל' עבדים עיין שם.

[6] כגון בנדון של הדגמ"ר, י"ל שהואיל וביה"ד כלל לא ידעו על גירותו של העובר, אין כאן קבלה שלו לכלל ישראל.

והחזרת השו"בים בהקדם לשם השמירה על בריאותם ובשל הדאגה שאבי המשפחה יוכל לחגוג את חג הפסח יחד עם משפחתו ולא בבידוד. בטרם החלה עונת שחיטת הקיץ, החלטנו בגיבוש פתרונות לשיבוץ ושליחת השו"בים לחו"ל תחת המגבלות והנחיות הבריאות הקיימות בכל מדינה ומדינה הן באירופה והן בדרום אמריקה במטרה לשמר את מלאי הבשר הכשר בארץ ולמנוע עליית מחירים לצרכן שומר הכשרות.

מחלקה נוספת שעמדה בחזית המאבק במניעת השפעת נגיף הקורונה על יוקר המחיה ואספקת המזון הסדירה היא מחלקת יבוא. לקראת חג הפסח המחלקה נרתמה בכל כוחה ואף תוגברה בכוח אדם נוסף כדי לעמוד אל מול שטף פניות היבואנים להכניס מוצרים כשרים ארצה בטרם ייסגרו אפשרויות השילוח והכניסה ארצה. המחלקה עמדה בהצלחה רבה במשימה שהוגדרה לה - מתן מענה מקצועי ומהיר לאלפי בקשות היבוא ואישורי הכשרות הנדרשים לפני חג הפסח וכהגדרתה - "ניקוי שולחן".

כמו כן מחלקת בריתות יחד עם הוועדה הבין משרדית עמדה הכן לכל תרחיש והנחיה בריאותית והנחתה את המוהלים כיצד לנהוג בעת שמחת ברית המילה בצל הנגיף. פרסומיה והנחיותיה הופצו לכל המוהלים בארץ ובעולם ואף תורגמו למספר שפות.

יחד עם זאת, על מנת לשמור על בריאותם ושלומם של נבחני הרבנות הראשית לישראל לרבנות ולדיינות ובהתאם להנחיות משרד הבריאות, קיבלנו החלטה בצער גדול אך בלב שלם לדחות את מועד הבחינות ניסן תש"ף למועד אב, וזאת נוכח הסכנה המוחשית הכרוכה בעריכת בחינות עבור כ-3,500 נבחנים שיחיו במשך שבוע.

העם היהודי ספג חולים רבים וכן מנה מספר לא מועט של חללים בשל התפשטות הנגיף אך ללא ספק שמצב זה גם הביא איתו איחוד נדיר וערבות הדדית בקרב כלל הזרמים העדות בעם ישראל.

השפעת הנגיף על המשק ועל החברה הישראלית עוד יהדהד לזמן רב, אך דבר אחד ברור - הרבנות הראשית פועלת ותפעל כל העת לטובת אזרחי ישראל בכל האפיקים, בע"ה.

**בברכת חג שמח
הרב משה דגן
מנכ"ל**

ראשית אודה על גבי במה מכובדת זו בשמי ובשם עם ישראל בארץ ובתפוצות על פעילותם המסורה והייחודית של כבוד הרבנים הראשיים לישראל שליט"א שפעלו ללא לאות מול כלל הגורמים הרלוונטיים על מנת לשמור ולהגן על בריאות העם יחד עם פסיקות הלכתיות שהן לא פחות מהיסטוריות ומכוננות. ההיצמדות לקו המנחה של תורתנו הנצחית של "וחי בהם ולא שימות בהם" (יומה פה.) תוך שמירה ומציאת פתרונות הלכתיים לכל מצב, מהווים עבור כלנו השראה להנהגה תורנית והלכתית של עם ישראל בארצו.

נוסף לכך מעמד התפילה העולמי שיזמו ונשאו כבוד הרבנים הראשיים לישראל שליט"א אליהם הצטרפו מנהיגי הדתות בישראל לתפילה משותפת לעצירת נגיף הקורונה. התפילה שנשאו המנהיגים הרוחניים, חוברת במיוחד על ידי הרבנים הראשיים לישראל, לרגל המציאות הקשה ברחבי העולם, ותורגמה לכל השפות, בקריאה לאחדות ובתפילה משותפת לבריאות כלל תושבי העולם ועצירת נגיף הקורונה.

מצב החירום העולמי שנגיף הקורונה גרם, יצר סדר עולמי חדש שהשפיע רבות על כלל המערכות והגופים הלאומיים וביניהם גם על הרבנות הראשית לישראל. הקשחת הנחיות משרד הבריאות שהגיעו לעיצומם לקראת חג הפסח יצרו אתגר משמעותי ברצף התפקודי של רבני ועובדי הרבנות הראשית בזמן 'הכי בוער' של השנה בארגון.

פעילות הרבנות הראשית לישראל משפיעה באופן ישיר על המשק במדינת ישראל ועל היקף היצע הסחורה הכשרה המגיעה ארצה הן ביבוא מוצרים והן בהכנסת הבשר הכשר ארצה.

אני גאה לומר כי רבני ועובדי ועובדות הרבנות הראשית שמונעים מתוך שליחות קודש ומורגלים למשימות ולאתגרים משמעותיים, נרתמו בכל כוחם וללא מורא למלא את שליחותם ולהעניק לעם ישראל את מלא השירות בכלל האגפים והמחלקות הנצרכות לאזרח במדינת ישראל.

מחלקת שחיטת חו"ל האחראית על שיבוץ השו"בים ברחבי העולם ובמספר יבשות, נרתמה בכל יכולתה לגבש פתרונות מעשיים למניעת מחסור בבשר כשר לפני חג הפסח וכן לאחרי, תוך שמירה ודאגה לבריאות השו"בים הפועלים במדינות רבות בחו"ל. לפני חג הפסח הרה"ר פנתה ליבואנים בבקשה לבחון את קיצור עונת השחיטה

סדר עולמי חדש שהשפיע רבות על כלל המערכות והגופים הלאומיים וביניהם גם על הרבנות הראשית לישראל. תוך הקפדה ושמירה על הנחיות משרד הבריאות, המשיכו הרבנים הראשיים לישראל וכלל המחלקות השונות ברבנות הראשית, בעבודת הקודש המסורה כדי לספק לציבור הרחב את שירותי הרבנות הראשית בצורה הטובה ביותר, ובכך להמשיך לשמור ולהגן על צביונה היהודי של מדינת ישראל.

מונח לפניכם עוד גיליון של 'עולם הרבנות' המסקר את הפעילות הברוכה של רבני ועובדי הרבנות הראשית בחודשים האחרונים. פעילות המונעת מתוך השאיפה לאחד את העם היהודי ואת עם ישראל על כל גווניו תחת מטרה אחת - אחדות עם ישראל.

חג שמח

מידי שנה בחג השבועות, אנו זוכים לקבל את התורה מחדש ולקבל עלינו את מצוותיה וחוקיה - כל שנה מחדש. הצהרת הנאמנות של עם ישראל לקב"ה במילים "נעשה ונשמע" מהדהדת מיום קבלת התורה בכל שנה מחדש.

ברבנות הראשית לישראל מקיימים במשך כל השנה את 'מתן התורה' - הנגשת היהדות והמסורת והנחיית עם ישראל בדרכי התורה וההלכה לאורם של הרבנים הראשיים לישראל שליט"א.

במיוחד בימים אלה, ניתן לראות את מסירותם של רבני ועובדי הרבנות הראשית לישראל, אשר בעת נגיף הקונה פעלו לילות כימים כדי לשמר את הצביון היהודי במדינת ישראל. מצב החירום העולמי שנוצר עקב נגיף הקורונה, יצר

הודעת מחלקת הבחינות - נגיף הקורונה

בחינות מועד חשוון תשפ"א - יתקיימו בחודש חשוון ואב תשפ"א מועד חשוון יהיה מועד מורחב - יכלול שני מועדים: אב וחשוון.

בחינות דייונות

בחינות מועד אב תש"ף בדייונות

• בחינות מועד אב תש"ף בדייונות חושן משפט ג' ואבן העזר, ובחינה בחושן משפט ב' שהייתה אמורה להיערך במועד ניסן, ייערכו במועד אב תש"ף כאמור בסעיף 1 לעיל.

• הרישום לבחינות אלו - חושן משפט ג' ואבן העזר, במועד אב כאמור, יחל ב-ח' סיון תש"ף עד כ"ב סיון תש"ף. (-31.3.2020) (14.6.2020).

• באופן חריג בשל הנסיבות, הרבנות נעתרה לפניית הנבחנים ותאפשר בכפוף לאישור פרטני בהתאם לתנאים שייקבעו, לנבחנים שנערכו מלכתחילה לגשת לבחינה במועד ניסן בחושן משפט ב' ובמועד אב באבן העזר/ חושן משפט ג', להבחן ב-2 מבחנים במועד אב לפיכך הבחינות בחושן ג' ואבן העזר יתקיימו ביום אחד ובחינות בחושן משפט ב' ביום אחר.

• נבחנים שיבחרו להיבחן בשני מבחנים בדייונות במועד אחד כאמור, יידרשו להמציא בקשה מנומקת באמצעות ראש הכולל המאשר, שהנבחן למד בכלל שבראשותו תוך פירוט שעות הלימוד, הנבחן

נוכח מגפת תחלואה בנגיף קורונה, ועל פי הוראות צו בריאות העם, לא ניתן היה לקיים את בחינות הסמכה לרבנות במועד ניסן תש"ף. בימים אלו, לאחר צמצום המגבלות בהתאם להנחיות החדשות שהוציא משרד הבריאות, המינהל הכללי של הרבנות הראשית מתכוון לקיים את הבחינות תוך מתן הקלות מסוימות לפי המתווה הבא.

בחינות מועד ניסן - יועברו למועד אב תש"ף

נבחנים ששילמו ונרשמו לבחינות מועד ניסן תש"ף (כולל בחינות דייונות- חושן משפט ב'), הרשמתם תועבר באופן אוטומטי לתאריכים החדשים שיקבעו לחודש אב, ולכן נבחן שנרשם ושילם למועד ניסן תש"ף, אינו צריך לבצע הרשמה נוספת.

באופן חריג, לנבחנים שנרשמו למועד ניסן שבוטל כאמור, תינתן אפשרות לביטול ההרשמה למועד זה בהחזר אגרה מלא אוטומטי ללא צורך באישור הוועדה, בכפוף להגשת בקשה מסודרת לביטול ההרשמה עד ליום כ"ב סיון תש"ף 14.6.2020.

בחינות מועד אב תש"ף - ידחה לחודש חשוון תשפ"א

בחינות מועד אב (המקורי) יידחו לחודש חשוון תשפ"א, שיהיה מועד מורחב. ההרשמה לבחינות שהיו אמורות להתקיים במועד אב, התבטלה (למעט בחינות בדייונות ראה לקמן). יפורסמו תאריכי בחינות מעודכנים

שהנבחן למד בכלל שבראשותו תוך פירוט שעות הלימוד, הנבחן נערך כראוי לבחינות ומסוגל להבחן ב- 2 מבחני דייונות במועד אחד.

נערך כראוי לבחינות ומסוגל להבחן ב- 2 מבחני דייונות במועד אחד.

בחינות מועד חשוון תשפ"א בדייונות

• במועד חשוון תשפ"א ניתן יהיה להבחן בנושאי חושן משפט א', חושן משפט ג', אבן העזר וניסוח פס"ד.

• הרישום לבחינות בנושאי חושן משפט ג' ואבן העזר במועד חשוון תשפ"א יהיה פתוח כמועד ב', לנבחנים שלא ניגשו לבחינות אלו במועד אב תש"ף. נבחנים שניגשו לבחינות בנושאים אלו במועד אב תש"ף לא יורשו לגשת לבחינות אלו בשנית, במועד חשוון תשפ"א.

• באופן חריג בשל הנסיבות, הרבנות תאפשר בכפוף לאישור פרטני בהתאם לתנאים שייקבעו, להבחן ב-2 בחינות בדייונות במועד חשוון תשפ"א.

• בהתאם, גם במועד זה, כמו במועד אב תש"ף, הבחינות בדייונות יתקיימו בימים שונים: בחינות בחושן משפט ג' ואבן העזר ביום אחד ובחינות בנושאי חושן משפט א' וניסוח פס"ד ביום אחר.

• נבחנים שיבחרו להיבחן בשני מבחנים בדייונות במועד אחד כאמור, יידרשו להמציא בקשה מנומקת באמצעות ראש הכולל המאשר,

חומר הלימוד לבחינות

• במועד הבחינות החדש שיקבע חלף מועד ניסן תש"ף- חומרי הלימוד לבחינות יהיו כאמור בהתאם למתכונת הבחינות שהייתה אמורה להתקיים במועד ניסן תש"ף.

• הבחינות שהיו אמורות להתקיים במועד אב תש"ף ובחינות מועד חשוון תשפ"א, יערכו לפי מתכונת הבחינות החדשה, כפי שהייתה אמורה להתקיים במועדים אלו.

• מתכונת הבחינה החדשה בהלכות שבת - בהתאם להודעתנו מיום יד' סיון תשע"ט (19.6.17), חומר הלימוד בהתאם למתכונת החדשה בהלכות שבת, אמור לחול במועד ניסן תשפ"א. נבקש להודיע כי בשל דחיית המועדים, בכונתנו לבחון אפשרות לדחיית תחולת המתכונת החדשה בהלכות שבת כך שתכנס לתוקף החל ממועד אב תשפ"א - הודעה על כך תצא בנפרד.

כמידי שנה מכרו הרבנים הראשיים את החמץ המכירה התקיימה בצל הנחיות משרד הבריאות בעקבות נגיף הקורונה

הרבנים הראשיים לישראל מכרו בכבל שנה בערב חג-הפסח, את החמץ של מדינת ישראל לנוכרי חוסיין ג'אבר - תושב אבו-גוש, שהחמץ יהיה בבעלותו. בנוסף, מכרו הרבנים הראשיים את החמץ של למעלה מ-85,000 איש שעקב נגיף הקורונה והנחיות משרד הבריאות מכרו את החמץ דרך אתר האינטרנט של הרבנות הראשית לישראל.

הטקס שנערך במתכונת מצומצמת ובהתאם להנחיות משרד הבריאות נערך בבניין הרבנות הראשית על ידי הרה"ר מרן הרה"ג דוד לאו, לאחר שהוסמך על ידי הרה"ר מרן הראש"ל הגר"י יוסף למכור את החמץ. שר האוצר באמצעות סגנו הרב יצחק כהן העביר למנכ"ל הרבנות הרב משה דגן את כתב ההרשאה של מדינת ישראל המסמיך את הרבנים הראשיים לישראל למכור את החמץ של מדינת ישראל בהתאם לחוק נכסי המדינה.

נוסח שטר ההרשאה: "בתוקף סמכותי... אני מסמיך את הרבנים הראשיים לישראל, הרב יצחק יוסף והרב דוד לאו, שניהם ביחד או כל אחד לחוד, להיות מורשים לכל פעולה הקשורה למכירת חמץ לנוכרי, כנהוג וכמקובל בישראל"

במהלך טקס המכירה שנערך בהתאם להנחיות משרד הבריאות ובנוכחות מצומצמת קיבל הרב הראשי הגר"ד לאו מג'אבר מקדמה על סך של 20,000 ₪, על פי הסכם המכירה עליו חתמו הצדדים, לאחר חג הפסח יעריכו שלושה שמאים את שווי החמץ של המדינה ואז יוכל הקונה, ג'אבר להשלים את העסקה וככל שלא יוכל להשלים את העסקה החמץ יוחזר לרשות המוכרים, הסכם המכר בעל תוקף הלכתי וחוקי ומאפשר לאזרחי ישראל לקיים בהידור את מצוות הפסח מבלי להיכשל בחשש של חמץ הנותר בבעלותם.

בנוסף, בהוראת הרבנים הראשיים, השנה עקב המצב והנחייה של לא

לצאת מן הבית, ניתנה האפשרות לפתרון זמני לכלים חדשים שלא הוטבלו על ידי כך שהכלים החדשים ניתנו במתנה לחוסיין ג'אבר, ועל ידי כך לא מתחייבים בטבילתם עד שהדבר יתאפשר (בהוראת הרבנים ועל פי ההלכה, יש להטביל את הכלים ללא ברכה, לאחר שהדבר יתאפשר).

בסיום הטקס בירך הרב הראשי הגר"ד לאו לישראל "השנה נשב כולנו לסדר שיהיה אמנם מצומצם, אך נשב מתוך אמונה ובקשה שכמו שהקב"ה אז הוציא אותנו בתקופה זו מאפילה לאורה ומשעבוד לאור גדול, כך נזכה לחוג בעוד שנים רבות יחד עם כל עם ישראל מתוך בריאות ושמחה ונזכה כולנו לחגים שמחים ולשנים טובות ובריאות."

מנכ"ל הרבנות הראשית הרב משה דגן איחל לכל הנוכחים, לכל הרבנים ועובדי הרבנות הראשית ולכל בית ישראל חג פסח כשר שמח ובריא והדגיש שוב את החשיבות בשמירה על הנחיות משרד הבריאות.

עדכוני הכשרות של הרבנות הראשית - נדחתה התביעה נגד עדכון כשרות שפרסמה הרבנות הראשית

בתחום. בית המשפט הכריע ופסק כי "הרבנות מילאה את תפקידה, גם כשהתירה וגם כשאסרה. פרסום הביטול היה כדיון ובתוקף תפקידה ומחובתה של הרבנות. לא הייתה כל רשלנות ובוודאי לא מעשה של הוצאות לשון הרע".

עדכוני הכשרות של הרבנות הראשית לישראל מופצים אחת לחודש ובמקרה הצורך לרבנים, מפקחים, משגיחים ומנהלי מחלקות הכשרות העוסקים וכן מפורסם באתר הרבנות הראשית, ולמעשה מזהירים את העוסקים בתחום הכשרות וכן את הציבור בפני מוצרים או בתי אוכל המוצגים ככשרים והם אינם כשרים או פועלים בניגוד לחוק ובכך למנוע הונאה והכשלה של הציבור. עדכונים אלו נעשים מתוקף חוק איסור הונאה בכשרות הקובע כי בית אוכל או מזון לא יוצג ככשר אם לא ניתנה לו תעודת כשרות מטעם הרבנות הראשית.

יובהר, כי בשנת 2019 קיבלה חברת פאנקו כשרות על המוצרים שכשרותם בוטלה ועליהם נדונה התביעה.

לקבלת עדכוני הכשרות של הרבנות הראשית -

<http://lp6.me/Q0D1b>

<https://chat.whatsapp.com/GAIwAtXCUDy27me2ft6T6b>

בית משפט השלום בתל אביב דחה תביעת לשון הרע כנגד הרבנות הראשית וקבע כי הרבנות הראשית מילאה היטב את תפקידה. בית המשפט פסק הוצאות משפט בסך 30,000 ₪ על התובעת שהגישה תביעה בעקבות עדכון כשרות שהפיצה הרבנות.

הסיפור החל כאשר לפני כארבע שנים (2016) פרסמה הרבנות הראשית עדכון על ביטול תעודת כשרות הוויסקי של חברת פאנקו. החברה טענה כי מדובר בפגיעה בשמה הטוב וברשלנות מצד הרבנות. הרבנות הראשית טענה, כי מדובר בפרסום במסגרת עדכוני הכשרות, אשר מתפרסמים מידי חודש באתר הרבנות. פרסומים אלו נועדו להזהיר וליידע את גורמי ההשגחה והצרכנים למניעת הונאה והכשלת הציבור, ונעשים מתוקף תפקידה וחובתה הציבורית של הרבנות כראולטור בתחום הכשרות וממונה על אכיפת חוק איסור הונאה בכשרות.

כאמור, בית המשפט קיבל את עמדת הרבנות הראשית לישראל ודחה את תביעת הדיבה כנגד הרבנות הראשית ופסק ש"פרסום ההודעה באתר האינטרנט של הרבנות היה נכון וכדיון. הרבנות עשתה בדיוק את מה שהופקדה לעשות. לא נמצא כל פגם בפרסום ההודעה או בעיתוי הפרסום".

למעשה, פסק הדין מבצר את מעמדה של הרבנות הראשית כרשות המוסמכת לפרסם הונאות כשרות והגנות על בעלי התפקידים

נגיף הקורונה - פרסומים והנחיות הלכתיות של הרבנים הראשיים לישראל בצל הקורונה

הרבנים הראשיים בנוגע לדרכי ההתנהגות בשבת קודש בצל מגיפת נגיף הקורונה פרסמו הרבנים תשובות בנוגע לסגירת בתי כנסת, הפעלת ואחזקת מכשיר סלולארי בשבת, סדרי התפילה בשבת ועוד. חברי מועצת הרבנות הראשית לישראל והרבנים הראשיים לישראל פרסמו מכתב בנוגע לטבילת טהרה לנשים. לאחר שבררו את הנושא, בהתייעצות עם הנהלת משרד הבריאות, קראו הרבנים הראשיים כי מקוואות הטהרה עומדים בכל התנאים הנדרשים ואין כל חשש חלילה להיפגע או להדבק. מכתב נוסף שפרסמו הרבנים הראשיים לישראל קרא לכלל הציבור שלא לדחות את מצוות ברית המילה ו"להמשיך ולקיים מצווה זו בזמנה".

לקראת חג הפסח, פרסמו הרבנים הראשיים לישראל הנחיות הלכתיות מפורטות רבות כיצד לקיים את ימי החג בהתאם לנגיף הקורונה ובהתאם להוראות משרד הבריאות. בין ההנחיות: דיני מכירת חמץ, טבילת כלים, שריפת חמץ, תענית בכורות, שימוש באמצעים אלקטרוניים לשיחות ועידה בליל הסדר ועוד. בנוסף, פרסמו הרבנים הראשיים לישראל מכתב חיזוק לקראת חג הפסח, תוך קריאה, למרות הקושי, לציית להנחיות משרד הבריאות ולהגות את החג במתכונת מצומצמת לפי ההנחיות.

את כלל ההנחיות שפורסמו בכלי התקשורת ניתן למצוא באתר הרבנות הראשית לישראל.

במהלך תקופת נגיף הקורונה ובהתאם להנחיות משרד הבריאות, פרסמו הרבנים הראשיים לישראל הנחיות הלכתיות מפורטות רבות הנוגעות לנגיף הקורונה. בין הפרסומים ישנם הנחיות הלכתיות הקשורות לחג הפסח וכן הנחיות הלכתיות לנושאים כלליים הקשורים לנגיף הקורונה. הנחיות הרבנים הראשיים ניתנו לאחר התייעצות עם כלל הגורמים המקצועיים במשרד הבריאות ובמועצה לביטחון לאומי.

בנוסף לפרסומים ולהנחיות ההלכתיות הכריזו הרבנים הראשיים לישראל יחד עם חברי מועצת הרבנות הראשית, על יום רביעי כ"ט אדר תש"פ (25.03.2020), ערב ר"ח ניסן כיום תפילה עולמי עם תענית עד חצות היום להסיר את מחלת הקורונה מקרבנו. בקריאתם של הרבנים הראשיים לישראל, אליהם הצטרפו הרבנים חברי מועצת הרבנות הראשית לישראל. "על כל רבני הערים ורבני השכונות והקהילות בארץ ובעולם לקיים תפילות בבתי הכנסת ובמקומות התפילה במניינים של עשרה, עם הפרדה של שני מטר בין אדם" כתבו הרבנים. בנוסף, הרב הראשי לישראל הראשון לציין הגר"י יוסף חיבר תפילה מיוחדת לעצירת מגיפת הקורונה, את התפילה קראה הרב להגיד בעת פתיחת ארון הקודש בשבתות ובימי שני וחמישי בעת הוצאת ספר התורה.

כמו כן, עקב המצב ובמענה לשאלות רבות שהגיעו אל לשכות

הראשון לציון הרב הראשי לישראל הרב אליהו בקשי דורון זצוק"ל

יוסף ספד גם הוא לרב אליהו בקשי דורון ואמר כי "עולם הרבנות התורה וההלכה איבד את אחד מעמודי התווך שלו הראשון לציון הרב הראשי לישראל הגאון רבי אליהו בקשי דורון זצוק"ל. אוי לו לדור שאיבד כלי חמדו, או לה לספינה שאבד קברניטה, המשיך את שושלת הראשונים לציון לדורותיהם, אך השכל והרעיון, זכינו להכירו עוד כאשר כיהן כראש הקיבוץ בישיבת פורת יוסף והרביץ תורה בתלמידים שהשתקקו לקבל תורה מפיהו, שיעוריו בישיבה היו מלאים בפלפול חד, ובספריו הרבים חתר לשלב את השיטות, השיטה הליטאית בה למד בישיבת חברון, עם השיטה ההלכתית הספרדית כפי שלמד ממרן אאמור"ר זיע"א היה מפורסם בכוחא דהיתרא כפי מסורת גדולי ספרד ולאמיתה של תורה.

עם השנים התמנה ע"י מרן אאמור"ר זצ"ל לרב העיר בת ים, ובשנת תשל"ה הביא לבחירתו לרב ראשי לחיפה, בה כיהן כעשרים שנה, בשנת תשנ"ג נבחר לראשון לציון הרב הראשי לישראל והוביל את מהפכת הכשרות ברבנות הראשית, הנהיג וסידר את כלל מחלקות הרבנות מהמסד ועד השפחות, הרבנות הראשית לישראל חייבת לו את תקומתה המחודשת בעשרות השנים האחרונות. תנחומי למשפחתו יחד עם כל בית ישראל אשר אבליים את לכתו. יהי רצון שיבולע המוות לנצח וימחה ה' דמעה מעל כל פנים אמן".

במהלך חג הפסח ובצל נגיף הקורונה, נפטר האי גברא רבא, גאון בתורה ובהלכה, אשר עמד על משמר הרבנות במשך עשרות שנים והעמיד את חומת הכשרות, הווה סמל ומופת לרבני ישראל, הורה תורה והנהיגה לרבים, צדיק בדרכיו ותמים במעשיו, הרב הראשי לישראל ונשיא בית הדין הגדול, הראשון לציון הגאון הגדול הרב אליהו בקשי דורון זצוק"ל. הרבנים הראשיים, הרבנות הראשית וכל בית ישראל אבליים וכואבים את הסתלקותו של הרב אליהו בקשי דורון זצוק"לא.

הרב הראשי לישראל ונשיא בית הדין הגדול הגר"ד לאו ספד לרב הראשי ואמר: "בית ישראל מתעטף באבל בערב הקשה הזה עם הסתלקותו לגניז מרומים של הראשון לציון, הרב הראשי לישראל ונשיא בית הדין הגדול הגאון הגדול רבי אליהו בקשי דורון זצ"ל ששימש בין היתר כרב בערים בת ים וחיפה. הגר"א בקשי דורון כיהן כנשיא בית הדין הגדול ועמד בראשות מוסדות תורה רבים בהם צמחו תלמידי חכמים מופלגים. עמד לימין רבני ירושלים בעצה ותושיה. הסתלקותו הערב מותירה חלל גדול בעולם היהודי. נמשיך עם כל בית ישראל להעתיר בתפילה לבורא עולם שישלח רפואה שלמה לכל החולים ויסיר מאיתנו את המגיפה הקשה הזו".

מרן הראש"ל הרב הראשי לישראל הגר"י

שר וגדול ופל בישראל

הרבנות הראשית לישראל אבלה וכוזבת יחד עם כל בית ישראל את הסתלקותו של האי גברא רבא, גאון בתורה ובהלכה, אשר עמד על משמר הרבנות במשך עשרות שנים והעמיד את חומת הכשרות, הווה סמל ומופת לרבני ישראל, הורה תורה והנהיגה לרבים, כל ימיו לן בד' אמות של תורה, מגדל אור ותל תלפיות לרבים בתורה וביראה, צדיק בדרכיו ותמים במעשיו,

הרב הראשי לישראל ונשיא בית הדין הגדול הראשון לציון הגאון הגדול הרב **אליהו בקשי דורון** זצוק"ל

אשר כיהן לפני כרב הערים בת ים וחיפה ומביאים תנחומים לבני המשמחה הדגולה יבלח"א. ויהי רצון שיבולע המוות לנצח ויסיר ה' מאיתנו את המגיפה הקשה אשר משתוללת בימים קשים אלו וימחה דמעה מעל כל פנים אמן.

מחלקת בריתות בהתמודדות עם נגיף הקורונה

בארץ ובחול, ובקרב הקהילות היהודיות בחו"ל, ואף תורגמו לשפות נוספות.

גם הרבנים הראשיים לישראל פרסמו יחדיו "קול קורא" ובו קראו שגם בתקופה זו חלילה מלדחות את ביצוע הבריתות בזמנם בקול הקורא נכתב. "ההיסטוריה של עם ישראל מעידה לנו שקיומה של מצווה זו היה בכל תנאי ובכל מצב. שמענו שיש כאלה שמורים לעצמם היתר, בשל התפשטות נגיף הקורונה, לדחות את קיומה של מצווה זו. דבר זה אסור, ישנה חובה לקיים מצוות מילה ביום השמיני. אנו קוראים להמשיך ולקיים מצווה זו בזמנה כהלכתה גם בימים אלו".

במשך כל תקופת נגיף הקורונה והסגר שהוטל, ובעקבות הנחיות משרד הבריאות, עמדה מחלקת בריתות ברבנות הראשית בקשר רציף עם המוהלים על מנת לקיים את מצוות ברית המילה בצורה הטובה התקינה והבטוחה ביותר תוך הקפדה מלאה על הנחיות משרד הבריאות.

מחלקת בריתות ברבנות הראשית יחד עם הוועדה הבין משרדית עמדו הכן לכל תרחיש והנחו את המוהלים כיצד לנהוג בעת שמחת ברית המילה בצל הנגיף. מחלקת בריתות הוציאה מעת לעת ובהתאם לשאלות שנשאלו במהלך תקופת נגיף הקורונה מסמכי הנחיות ונהלים למוהלים. מסמכים אלו הופצו לרבנים, לציבור המוהלים

תפילה עולמית לקורונה

לְרַצוֹן אֲמַרְי פִּי וְהִגִּיזוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ ה' צוֹרֵי וְגֹאֲלֵי:

שְׂרֵי, לְמַעַלְלוֹת: אֶשְׂאָא עֵינַי, אֶל-הַהָרִים מֵאֵין, יְבֹא עֲרֹרִי. עֲרֹרִי, מֵעַם יְהוָה עֲשֵׂה, שְׂמִימִם וְאֶרְצִי. אֶל-יַמֵּן לְמוֹט רִגְלֶךָ; אֶל-יְמִינִים, שְׁמֶרְךָ. הִנֵּה לֹא-יָנֹס, וְלֹא יִשָּׁן שׁוֹמְרֵי, יִשְׂרָאֵל. יְהוָה שְׁמֶרְךָ; יְהוָה צִלְּךָ, עַל-יַד יְמִינֶךָ. יוֹמָם, הִשְׁמֵשׁ לֹא-יִכְבֶּה; וְיָרֵחַ בְּלַיְלָה. יְהוָה, יִשְׁמְרֶךָ מִכָּל-רָע: יִשְׁמַר, אֶת-נַפְשֶׁךָ. יְהוָה, יִשְׁמַר-צִאתְךָ וּבֹאֶךָ מֵעַתָּה, וְעַד-עוֹלָם. (תהילים פרק קכ"א)

בסיום התפילה אמר הרב הראשי הרב דוד לאו אמר "כאשר אנו מתמודדים עם נגיף שאינו מבדיל בין אדם לאדם בכל העולם, נאספנו כאן בעיר הקודש ירושלים שעליה נאמר, "כי ביתי בית תפילה יקרא לכל העמים" בלשונות שונות ובשפות שונות, אבל בלב אחד לאבינו שבשמיים. לבקש ולייחל כי תימנע המגיפה, החולים יבראו והבריאים לא יחלו והשמחה תשוב לעולמנו.

הראשון לציון הרב הראשי לישראל הרב יצחק יוסף אמר לאחר התפילה "התאספו כולם, כדי לפנות לקדוש ברוך הוא, בורא עולם, כולם הבינו שהכל מאיתו יתברך, אהנו מאמינים באמונה שלמה שאף אדם לא יכול להריע לנו או להיטיב לנו בלעדי הקב"ה וכל מה שעושה השם לטובה הוא עושה, צריכים כלנו להתעורר ולהתחזק במידות בין אדם לחברו ובין אדם למקום ולהתפלל לקדוש ברוך הוא: אבינו מלכנו מנע מגיפה מנחלתך, שתיפסק המגיפה הזאת וכל החולים כולם יבראו במהרה ויחזרו לאיתנם הראשון וכל הבריאים הקדוש ברוך יתמיד בריאותם ויתחזקו ונזכה במהרה לבשורת טובות ולרפואה שלמה, אריכות ימים ושים ונזכה כולנו לגאולה שלמה".

ביוזמה מרגשת לקירוב לבבות כלל עולמי, נוכח נגיף הקורונה שפקד את אומות העולם ואת כלל הקהילות, ולאור העלייה המטרדירה בגילויי האנטישמיות והגזענות בעולם, התכנסו בירושלים הרבנים הראשיים לישראל אליהם הצטרפו מנהיגי הדתות בישראל לתפילה משותפת לעצירת נגיף הקורונה. התפילה עוררה הדים רבים ברחבי העולם וריגשה מיליונים ברחבי תבל.

את התפילה נשאו הרבנים הראשיים לישראל, הרב הראשי לישראל הראשון לציון הרב יצחק יוסף, הרב הראשי לישראל הרב דוד לאו, אליהם הצטרפו ראשי הדתות האחרות.

התפילה שנשאו המנהיגים הרוחניים, חוברה במיוחד על ידי הרבנים הראשיים לישראל, לרגל

המציאות הקשה ברחבי העולם, ותורגמה לכל השפות, בקריאה לאחדות ובתפילה משותפת לבריאות כלל תושבי העולם ועצירת נגיף הקורונה.

אֵלֵהי הָרְאשׁוֹנִים וְהָאַחֲרוֹנִים. אֵלֹהֵי כָל בְּרִיּוֹת. אֲדוֹן כָּל תּוֹלְדוֹת. הַמְעוֹרָר יְשִׁינִים וְהַמְקִיץ נִדְרָמִים. מְחַיֶּה מֵתִים. וְרוֹפֵא חוֹלִים. פּוֹקֵחַ עֲוִיּוֹת. וְזוֹקֵף כְּפוּפִים. בָּאִים אֲנַחְנוּ לְפָנֶיךָ בְּכַפִּיפֵת רֹאשׁ. בְּכַפִּיפֵת קוֹמָה מְתַחַנְנִים. מֵאוֹת אֲלָפִים מֵתֵינוּ, מְלִיּוֹנִים חֵלֵנוּ. אֲנָּא ה' הוֹשִׁיעָה נָּא, אֲנָּא ה' הוֹשִׁיעָה נָּא, אֲנָּא ה' הוֹשִׁיעָה נָּא. אֲנָּא ה' הוֹשִׁיעָה נָּא. שְׁלַח רְפוּאָה שְׁלֵמָה לְכָל הַחוֹלִים. מֵנַע מַגִּיפָה מִנַּחֲלָתְךָ. אֲנָּא ה' אֲתָּה אֲשֶׁר בְּרָעַב זַנְתָּנוּ. וּבְשִׁבְעַת כִּלְכִלְתָּנוּ. מִדְּבַר מִלְּתָנוּ. וּמִחֲלָאִים רָעִים וְרָבִים דִּלִּיתָנוּ. עַד הִנֵּה עֲזַרְנוּ רַחֲמֶיךָ וְלֹא עֲזַבְנוּ חֲסֶדֶיךָ. עַל כֵּן אֲנִי מִתְחַנְּנִים וּמִבְקָשִׁים מִלְּפָנֶיךָ רְפוּאָה וְנִשְׁעֵנוּ וְנִשְׁעֵנוּ כִּי תִהְלָתֵנוּ אֲתָּה. יְהִי

שחיטת חוץ לארץ

לחול"תחת המגבלות והנחיות הבריאות הקיימות בכל מדינה ומדינה הן באירופה והן בדרום אמריקה במטרה לשמר את מלאי הבשר הכשר בארץ ולמנוע עליית מחירים לצרכן שומר הכשרות. במכתב לרבני הערים לקראת חג הפסח, כתב מנכ"ל הרבנות הראשית הרב משה דגן כי למרות התפרצות נגיף הקורונה, לא צפוי מחסור של בשר כשר לקראת החג, זאת אודות לפעילות המסורה של מחלקת שחיטת חו"ל ברבנות הראשית. "מחלקת שחיטת חו"ל של הרבנות הראשית לישראל, האחראית על יבוא הבשר הכשר לארץ, שומרת על הרציפות התפקודית לרבות של צוותי השחיטה בעולם, וממשיכה את פעילותה במלא המרץ מול כל הגורמים הרלבנטיים גם בעתות חירום, כדי למנוע מחסור של בשר כשר לקראת החג הבעל"ט. מחסני היבואנים מלאים בתוצרת בשר "חלק" ו"כשר" וזאת לאור היערכות נכונה ומאומצת של הרבנות הראשית לישראל לקראת חג הפסח".

מחלקת שחיטת חוץ לארץ האחראית על יבוא בשר לארץ, פעלה לכל אורך תקופת נגיף הקורונה ובצל הנחיות משרד הבריאות, להמשך תפעול המחלקה ושמירה ככל האפשר על הרציפות המערכתית ועל עבודה סדורה ותקינה. צוותי השחיטה מטעם הרבנות הראשית, האחראים על 95% מיבוא הבשר הכשר לארץ, פעלו במתכונת מלאה בחמשת החודשים האחרונים במפעלי הבשר ברחבי העולם. המחלקה נרתמה בכל יכולתה לגבש פתרונות מעשיים למניעת מחסור בבשר כשר לפני חג הפסח וכן לאחריו, תוך שמירה ודאגה לבריאות השו"בים הפועלים במדינות רבות בחו"ל.

לפני חג הפסח פנתה הרבנות הראשית ליבואנים בבקשה לבחון את קיצור עונת השחיטה והחזרת השו"בים בהקדם לשם השמירה על בריאותם ובשל הדאגה שאבי המשפחה יוכל לחגוג את חג הפסח יחד עם משפחתו ולא בבידוד. בטרם החלה עונת שחיטת הקיץ, החלה הרבנות הראשית בגיבוש פתרונות לשיבוץ ושליחת השו"בים

בעקבות שיטת גידול חדשה:

חשש ערלה בתמרים

וחניות המכר הגדולות בכל הנוגע לקבלת פרי ללא חשש ערלה, וכן הפרשת תרומות ומעשרות. כחלק מפעילותה, המחלקה מפעילה כ-20 אגרונומים ומפקחים בכל רחבי הארץ אשר תפקידם לבקר ולפקח על כ-950,000 דונמים של מטעים ממטולה בצפון ועד אילת בדרום, כולל ישובים יהודיים ביהודה ושומרון ובקעת הירדן. מתוכם כ-250,000 שטחי פרדסים וכ-700,000 דונמים של מטעים אחרים.

מנכ"ל הרבנות הראשית, הרב משה דגן ציין כי "הרבנות הראשית לישראל זיהתה את הבעייתיות ההלכתית בגידול מוקדם בתמרים שבאה לידי ביטוי באיסור עורלה מדאורייתא כמכשלה שיש להתייחס אליה באופן מידי ועל כן הקצנו אגרונום ייעודי שמכסה את כלל גידולי הדקלים לשם מניעת עורלה. אנו מבקשים מהציבור צרכני הכשרות להיזהר ולוודא כי יש את אישור הרבנות הראשית גם לעניין עורלה".

כחלק מפעולתה של המחלקה החקלאית ברבנות הראשית לישראל, עוקבים מקרוב האגרונומים והמפקחים אחר כל הנטיעות החדשות ברחבי הארץ על מנת לוודא כי פירות ערלה לא יגיעו לשווקים ב-3 השנים הראשונות לגידולם.

בשנים האחרונות החלו חלק מחקלאי בקעת הירדן (ולא רק הם), לשכלל את שיטת הנטיעה. לאחר ניתוק החוטר מעץ התמר הבוגר, הם אינם שותלים אותו בקרקע, אלא הם שותלים אותו בשק פריג גדול, המכיל בין 30 - 50 ליטר מצע. את השקים הללו הם מניחים בשורות על גבי ניילון, ומשקים אותם. במשתלה זו הם מגדלים את החוטרים למשך שנה, לעיתים אף שנתיים, ובמקרים בודדים גם שלוש שנים. בהמשך, רוכשים לקוחות את השתילים הללו, ושותלים אותם בשטח המטע שהוכן לכך. בשיטה זו תמותת העצים הצעירים נמוכה באופן משמעותי, ואחידות העצים טובה יותר.

המחלקה למצוות התלויות בארץ, באגף הכשרות הארצי של הרה"ר לישראל, עקבה אחר התפתחות חוטרים אלו, ומתברר כי לאחר כשתי שנות גידול בקרקע של חוטרים אלו, במהלך השנה השלישית ולעיתים אף לפני כן, כבר יש אשכולות תמרים הראויים לשיווק, אולם בפועל עץ זה היה נטוע בקרקע רק במשך שנתיים או שלוש. אי לכך, פירות אלו הם ערלה מדאורייתא.

לאור מצב זה, המחלקה למצוות התלויות בארץ סיימה את המפקד ואת הבדיקות של כל מטעי התמרים הרבים, הפזורים בארץ. אנו תקווה כי אישורי ערלה יונפקו לכל חקלאי שירצה בכך כבר בשנת תש"פ-2020, ויפורסמו באתר הרבנות הראשית לישראל לכל החפץ בכך. לאור האמור לעיל, אנו מבקשים מהציבור שנושא החשש מפירות ערלה חשוב לו, לנקוט זהירות גם ביחס לתמרים, ולחפש את אישור הרבנות על כך שאין חשש ערלה בפרי.

מחלקת המצוות התלויות בארץ ברבנות הראשית אחראית על ביקורות בכל שטחי המטעים והפרדסים ברחבי הארץ (בהזמנת החקלאי), על מנת לוודא כי פרי ערלה לא יגיע לשווקים. המחלקה מפקחת על השווקים הסיטונאיים, על בתי האריזה, המרלוגים

היערכות לשנת השמיטה

בחירת החקלאי- ועדת השמיטה ההלכתית תמונה ותכונס בימים הקרובים ותיתן את המלצותיה למועצת הרבנות הראשית.

הרבנות הראשית לישראל תעניק הדרכה לחקלאים בדבר ההיתרים והאיסורים החלים במהלך השמיטה. הרבנות הראשית תביא בפניהם את הפתרונות ההלכתיים השונים לפי הנחיית מועצת הרבנות הראשית לצורך קבלת היתרי שיווק לתוצרתם וכן תבצע פעולות פיקוח ובקרה בשטח בשנת שמיטה ובשנה השמינית הכוללות בין היתר: פיקוח הלכתי על חקלאים, פיקוח על השווקים הסיטונאיים, המרכזים הלוגיסטיים של רשתות השיווק, בתי אריזה, משווקים ברחבי הארץ ועוד.

בעקבות החזרת האחיות לתפעול מערך השמיטה לידי הרבנות הראשית לישראל, החלה הרבנות הראשית להיערך בהתאם לקראת שנת השמיטה הבעל"ט בשנת תשפ"ב. במהלך שנת השמיטה על פי ההלכה נאסר לעבד את האדמה, החקלאים מנועים מלנהוג בתוצרתם כבשנים רגילות, בכל הנוגע לעבודת האדמה ולמסחר ושיווק

ברבנות הראשית לישראל החלו בימים אלה בהיערכות לקראת שנת השמיטה אשר תכלול הדרכת החקלאים בדבר ההיתרים והאיסורים ההלכתיים הנוגעים לשנת השמיטה. הרבנות הראשית שמה לה לדגש למצוא פתרונות מותאמים לכל חקלאי, תוך שמירה על כללי ההלכה היהודית מחד, ולהגן על פרנסתם של החקלאים ועל רמת המחירים לצרכן הפרטי מאידך. זאת באמצעות מגוון פתרונות לפי

אגף הכשרות ברבנות הראשית בסיור לימודי

מנת לעמוד בנהלי הכשרות של הרבנות הראשית ודרישות הבדצים השונים. בנוסף, הקמח נארז באריזת ואקום בכדי למנוע חשש התליה ועל ידי כך נשאר בחזקת נקי.

מנכ"ל הרבנות הראשית לישראל, הרב משה דגן, בירך את חברי אגף הכשרות ואמר ש"הירידה לשטח והלמידה הרבה של חברי האגף, הינה נדבך נוסף וחשוב לשיפור מערכת הכשרות הממלכתית של הרבנות הראשית לישראל".

כחלק מהפעולות השוטפות של אגף הכשרות הארצי ברבנות הראשית, עורכים אנשי האגף ביקורים וסיורים לימודיים ברחבי הארץ על מנת להעמיק את הידע והניסיון, אשר תורם לגיבוש נהלי כשרות ישימים ועדכניים לשיפור רמת הכשרות בארץ. במסגרת סיורים אלו, ערכו במהלך חודש שבט, הבני, מפקחי ועובדי אגף הכשרות הארצי ברבנות הראשית סיור לימודי בתחנת הקמח 'שטיבל' הוותיקה, המחזיקה ברשותה את המתקן המשוכלל ביותר כיום לייצור קמח ומוצרי. תחנת הקמח 'שטיבל', שוכנת באתר דגני רות, באזור התעשייה עד הלום, ופועלת בארץ שנים רבות.

בתחילת הסיור קיבלו עובדי האגף סקירה מקיפה אודות הנושאים הרבים המתייחסים לייצור הקמח, החל מאזור הגידול והשפעתו על החיטה ושאר הדגנים, שיטות הקצירה, מרכיבי החיטה, ועד תהליכי הייצור והמיון בד בבד עם שיטות האחסנה והשיווק, הן בהקשר המקצועי, והן בהתייחס לנהלי שמירת הכשרות לפסח ולכל השנה.

לאחר ההרצאה והסקירה המקיפה, נערך סיור בכל מתחם הייצור ובתחנות השונות לברירת ומיון החיטה, טחינתה ואריזתה, תוך שימת לב כי מרבית העבודה במפעל נעשית כמעט ללא מגע יד אדם ובאמצעים טכנולוגיים, ובכך תורמת רבות גם לאיכות ונקיות המוצר. כמו כן, התרשמו עובדי הרבנות כי המפעל עושה ככל יכולתו על

כשרות מזוזות וספרי תורה

אחראי ומידי על מנת להסיר מכשול מהצרכנים. בנוסף, הורתה הרשת לכל מנהלי סניפיה ברחבי הארץ להוציא את הנייר מתוך בית המזוזה, תוך התחייבות הלשכה המשפטית בחברה כי בעתיד ישנו את סימון המוצר ל"בית מזוזה" בלבד על מנת למנוע כל חשש להטעיה.

בהזדמנות זו הרבנות הראשית לישראל מבקשת להסב את תשומת לב הציבור ברחב לכך שקיימות כיום בשוק טכניקות לכתיבת אותיות סת"ם על גבי נייר או אפילו קלף הנעשות בניגוד חמור להלכה, ועל כן חשוב לרוכשם רק מגורמים נאמנים וזאת לאחר שעברו הגהת סת"ם כדבעי.

בפני הרבנות הראשית לישראל התקבלה במהלך חודש אייר תלונה על כך שבסניפי רשת חניות 'מקס סטוק בע"מ' נמכרת מזוזה אשר נכתב עליה "מזוזה מהודרת". בתוך בית המזוזה, מונח דף מקופל המכיל אותיות עבריות של הפרשיות, אשר יצרו רושם כאילו מדובר בקלף כשר ומהודר.

מבירור שערכה היחידה לאכיפה של הרבנות הראשית מול הנהלת הרשת, עלה כי ברשת החנויות לא היו מודעים למכשלה. מבדיקה שנערכה מול היצרן בסין נמצא כי הכנסת הדף לבית המזוזה נעשתה בתום לב בהיעדר הבנה של הנושא. עם הפנית תשומת ליבם למכשלה, שיתפה הרשת פעולה עם הרבנות הראשית ופעלה באופן

התמודדות מחלקת היבוא בצל נגיף

אדם נוסף, כדי לעמוד אל מול שטף פניות היבואנים להכניס מוצרים כשרים ארצה בטרם ייסגרו אפשרויות השילוח והכניסה ארצה. המחלקה עמדה בהצלחה רבה במשימה שהוגדרה לה - מתן מענה מקצועי ומהיר לאלפי בקשות היבוא ואישורי הכשרות הנדרשים לפני חג הפסח וכהגדרתה - "ניקוי שולחן". במהלך התקופה המחלקה הנפיקה 2000 אישורי כשרות לפסח מתוכם כ-1000 תעודות שהונפקו בתקופת הקורונה.

מחלקת היבוא ברבנות הראשית לישראל עמדה לכל אורך תקופת נגיף הקורונה, במאבק למנוע את השפעת הנגיף על יוקר המחיה ואספקת המזון. מחלקת היבוא של הרבנות הראשית לישראל מאשרת יבוא מוצרי מזון על בסיס הכשרות הניתנת על ידי רבנים וגופי כשרות מחו"ל.

לקראת חג הפסח המחלקה נרתמה בכל כוחה ואף תוגברה בכוח